

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET BIONDIĆ PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 38355/05)

PRESUDA

STRASBOURG

8. studeni 2007.

*Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44.
§ 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.*

U predmetu Biondić protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

g. C.L. ROZAKIS, *predsjednik*,

g. L. LOUCAIDES

gđa N. VAJIĆ,

g. K. HAJIYEV,

g. D. SPIELMANN,

g. S.E. JEBENS,

g. G. MALINVERNI, *suci*,

i g. S. NIELSEN, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 11. studenoga 2007. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 38355/05) protiv Republike Hrvatske kojega je hrvatska državljanka, gđa Ivanka Biondić („podnositeljica zahtjeva“) podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“) dana 23. rujna 2005. godine.

2. Podnositeljicu zahtjeva zastupao je g. A. Šagovac, odvjetnik iz Velike Gorice. Hrvatsku Vladu („Vlada“) je zastupala njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Dana 9. lipnja 2007. godine Sud je odlučio Vladu obavijestiti o prigovoru koji se odnosi na pravo podnositeljice zahtjeva na pristup sudu. Na temelju članka 29. stavka 3. Konvencije odlučio je istovremeno ispitati osnovanost i dopuštenost zahtjeva.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositeljica zahtjeva je rođena 1946. godine i živi u Velikoj Gorici.

5. Suprug podnositeljice zahtjeva, A.B. umro je 13. listopada 1997. godine. U ostavinskom postupku nakon smrti muža podnositeljice zahtjeva ona i njena kćer proglašene su jedinim nasljednicama, a ostavinska imovina A.B.-a je odlukom Općinskog suda u Velikoj Gorici od 10. studenog 1997. godine podijeljena između njih na jednake dijelove.

6. Međutim, dana 29. studenog 1997. godine K.D. je podnio građansku tužbu Općinskom sudu u Velikoj Gorici protiv podnositeljice zahtjeva i njene kćeri, tvrdeći da je on izvanbračni sin i tražeći jednu trećinu ostavinske imovine A.B.-a.

7. Podnositeljica zahtjeva je 27. veljače 1998. godine podnijela protutužbu tražeći, prvo, da se utvrdi kako je K.D. nedostojan za nasljeđivanje i, drugo, da njena osobna imovina stečena tijekom njenoga braka s A.B.-om bude izuzeta iz njihove bračne stečevine i izuzeta iz ostavinske imovine A.B.-a. Glede ovog posljednjeg, tvrdila je da budući da su ona i njezina kćer bile jedine njoj poznate nasljednice i da su i živjele zajedno, ona nije tražila da se njena osobna imovina koju je stekla tijekom braka s A.B.-om izuzme iz njihove zajedničke imovine i da se izuzme iz ostavinske imovine A.B.-a tijekom ostavinskog postupka jer su stranke u tom postupku bile samo ona i njena kćer, s kojom je bila u dobrim odnosima i koja je isto tako jedina nasljednica podnositeljice zahtjeva. Stoga nije vidjela nikakvoga razloga da odijeli svoju imovinu od imovine svoje kćeri, imajući na umu da bi utvrđivanje njene odvojene imovine moglo biti dugotrajno i skupo.

8. Na ročištu održanom 16. lipnja 1998. godine podnositeljica zahtjeva dala je svoj iskaz, čiji mjerodavni dijelovi glase kako slijedi:

„...tužena navodi da je prvi puta za to čula 1968. godine kada ju je napala ženska osoba u događaju koji je opisala, te da je ona, kada je došla kući, pitala supruga o čemu se radi, te da je on rekao da je tužen zbog toga što je otac djeteta te žene, ali da dijete nije njegovo....“

Tuženica navodi da nije znala za presudu Županijskog suda u Zagrebu br. P2-2954/65 (kojom je utvrđeno očinstvo tužitelja)...i da tijekom svoje bolesti njen muž nije nikada čak ni dao naslutiti da ima bilo koje drugo dijete osim kćeri Jadranke...”

9. Svojom presudom od 25. svibnja 1999. godine Općinski sud u Velikoj Gorici usvojio je tužbeni zahtjev K.D.-a i utvrdio da je protutužba podnositeljice zahtjeva nedopuštena. Iz presude se može vidjeti da pred sudom nisu bile iznesene nikakve tvrdnje glede osnovanosti protutužbe podnositeljice zahtjeva. Sud je utvrdio da je podnositeljica zahtjeva izgubila pravo tražiti izuzeće svoje osobne imovine iz ostavine jer nije uložila prigovor u tom smislu tijekom ostavinskoga postupka. Mjerodavni dijelovi prvostupanjske presude glase kako slijedi:

„...protutužbeni zahtjev (podnositeljice zahtjeva)....u dijelu kojim traži da se utvrdi njezino pravo vlasništva na imovini koja je bila predmet ostavinskog postupka iza pok. Ante Biondića, nije dopušten.“

Među strankama je nesporno da je iza pok. Ante Biondića proveden ostavinski postupak..te da je doneseno rješenje o nasljeđivanju br. O-522/97, kojim je utvrđena ostavinska imovina te proglašeni nasljednici pok. Ante Biondića, koje je postalo pravomoćno 10. studenog 1999.

...opseg ostavinske imovine iza pok. Ante Biondića je utvrđen pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju br. O-522/97, od 10. studenog 1997. i da je protutužiteljica, kao sudionica ostavinske rasprave, istim „vezana“ te je za nju *res iudicata* sve ono što je tim rješenjem utvrđeno (čl. 231 ZN-a).

Naime, protutužiteljica, kako i sama u protutužbi navodi, nije postavila takav zahtjev u ostavinskom postupku, iako je sudjelovala u ostavinskoj raspravi i bila u mogućnosti taj zahtjev iznijeti. Kako ona unatoč tome ovo utvrđenje nije zahtijevala, to više ne može obarati presumpciju istinitosti sadržaja tog rješenja, odnosno putem parnice ishoditi korekciju donesenog, pravomoćnog rješenja.

Prema odredbi čl. 333. st. 2. ZPP-a sud tijekom cijelog postupka po službenoj dužnosti pazi je li stvar pravomoćno presuđena i ako utvrdi da je parnica pokrenuta o zahtjevu o kojemu je već pravomoćno odlučeno, odbacit će tužbu.

Budući je na temelju uvida u rješenje o nasljeđivanju br. O-522/97 od 10. studenog 1997. nedvojbeno utvrđeno da je o vlasništvu imovine koja je bila predmet ostavinskog postupka pravomoćno odlučeno, valjalo je protutužbu u tom dijelu odbaciti temeljem čl. 333. st. 2. ZPP-a.“

10. Podnositeljica zahtjeva se žalila Županijskom sudu u Zagrebu. Pobjerala je prvostupanjsku presudu i u dijelu kojim je usvojen zahtjev K.D.-a i u dijelu kojim je utvrđeno da je njen protutužbeni zahtjev nedopušten. Dana 25. rujna 2001. godine žalbeni sud je, bez održavanja ročišta, potvrdio prvostupanjsku presudu u dijelu koji se odnosi na zahtjev K.D.-a

i ukinuo dio kojim je utvrđeno da je protutužbeni zahtjev podnositeljice zahtjeva nedopušten na način da ga je odbio kao neosnovan. Međutim, argumenti žalbenoga suda koji se odnose na razloge za odbijanje protutužbenog zahtjeva podnositeljice zahtjeva bili su isti kao i oni Općinskoga suda. Mjerodavni dijelovi presude žalbenoga suda glase kako slijedi:

„...Isto tako je pravilno stajalište suda prvog stupnja da protutužiteljica ne može s uspjehom tražiti u svom protutužbenom zahtjevu utvrđenje suvlasništva $\frac{1}{2}$ dijela onih nekretnina i pokretnina koje predstavljaju ostavinsku imovinu sada pok. Antuna Biondića, obzirom daje pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju utvrđena ostavinska imovina navedenog ostavitelja, dakle I njezin opseg, što veže I protutužiteljicu Ivanku Biondić kao učesnika tj. Stranku u navedenom ostavinskom postupku u smislu odredbe čl. 231. Zakona o nasljeđivanju.

Pravilno se u pobijanoj presudi zaključuje da protutužiteljica Ivanka Biondić sada više ne može s uspjehom tražiti u ovoj parnici da se utvrdi kako joj kao bračnom drugu sada pok. Antuna Biondića pripada pravo suvlasništva u $\frac{1}{2}$ dijela iz navedene ostavinske imovine obzirom daje ista stečena za vrijeme brane zajednice sa istim ostaviteljem, kada je to svoje pravo propustila tražiti, odnosno istaknuti u ostavinskom postupku.

Odredbom čl. 231. Zakona o nasljeđivanju propisano je da pravomoćno rješenje o nasljeđivanju veže stranke koje su učestvovala u postupku ostavinske rasprave, pa tako I protutužiteljicu, ukoliko joj nije priznato pravo da svoj zahtjev ostvaruje u parnici.

Stoga protutužiteljica Ivanka Biondić ne može poslije pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju tužbom zahtijevati pravo vlasništva na dijelu ostavine jer nije zahtijevala izdvajanje dijela ostavine u smislu čl. 37. Zakona o nasljeđivanju, pa joj dosljedno tome ne može biti priznato ni pravo da taj svoj zahtjev ostvaruje u ovoj parnici (čl. 224. Zakona o nasljeđivanju).

...

Međutim, okolnost što je predmet protutužbenog zahtjeva u ovoj parnici ona imovina o kojoj je već odlučeno pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju, koje veže protutužiteljicu, nema za posljedicu odbacivanje protutužbe, nego odbijanje protutužbenog zahtjeva...”

11. Podnositeljica zahtjeva je tada podnijela reviziju Vrhovnom sudu Republike Hrvatske koja je odbijena u dijelu koji se odnosi na zahtjev K.D.-a te je utvrđeno da je nedopuštena *ratione valoris* u dijelu koji se odnosi na protutužbeni zahtjev podnositeljice zahtjeva.

12. Dana 26. travnja 2004. godine podnositeljica zahtjeva podnijela je ustavnu tužbu tvrdeći, *inter alia*, da su odbivši njen protutužbeni zahtjev niži sudovi povrijedili njeno pravo na jednakost pred zakonom, njeno pravo na pošteno suđenje od strane neovisnoga suda, njeno pravo na žalbu i na djelotvorno pravno sredstvo, njeno pravo na poštovanje njenoga privatnoga života i obiteljskoga života i njena vlasnička prava. Dana 10. ožujka 2005. godine Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je njenu ustavnu tužbu kao neosnovanu.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

A. Mjerodavno zakonodavstvo

13. Mjerodavni dijelovi Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“ broj 52/1971, 47/1978 i 56/2000) koji su bili na snazi u mjerodavnom razdoblju, glase kako slijedi:

Članak 172.

Predmet postupka za ostavinsku raspravu

U postupku za ostavinsku raspravu sud utvrđuje tko su nasljednici umrlog, koja imovina sačinjava njegovu ostavinu i koja prava iz ostavine pripadaju nasljednicima, zapisovnicima i drugim osobama.

Članak 215.**Odvajanje ostavine od imovine nasljednika**

Kad se po odredbama zakona može tražiti odvajanje ostavine od imovine nasljednika, sud će na prijedlog ovlaštenih osoba narediti to odvajanje, primjenjujući pri tom shodno odredbe ovog zakona o privremenim mjerama za osiguranje ostavine.

Članak 231.**Učinak pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju i zapisu**

Pravomoćno rješenje o nasljeđivanju ili zapisu veže stranke koje su učestvovala u postupku ostavinske rasprave, ukoliko im nije priznato pravo da svoj zahtjev ostvaruju u parnici.

14. Članak 428. (a) Zakona o parničnom postupku ovlašćuje podnositelja zahtjeva u odnosu na kojega je Europski sud za ljudska prava utvrdio povredu Konvencije ili njezinih Protokola da traži, u roku od 30 dana od konačnosti presude Suda, ponavljanje domaćeg postupka o kojemu je riječ. Domaći su sudovi obvezni u novome postupku poštivati pravna stajališta izražena u presudi Suda.

B. Sudska praksa Vrhovnog suda

15. U nizu odluka (na primjer u predmetima br. . Rev-727/1990, Rev-1232/1991-2, Rev-2276/1992-2, Rev-288/1993-2, Rev-559/1993-2, Rev-3127/1993-2, Rev – 2173/1994-2, Rev-212/03-2 i Rev – 436/03-2) Vrhovni sud tumačio je obvezujuće učinke *res iudicatae* u odnosu na rješenje o nasljeđivanju kako slijedi:

Rev. 727/1990:

“Pravomoćno rješenje o nasljeđivanju veže sve osobe koje su sudjelovale u ostavinskom postupku i odnosi se na sve činjenice koje su ostavinskom sudu bile poznate i nesporne u vrijeme donošenja rješenja o nasljeđivanju.“

Rev. 2276/1992-2:

“Nasljednika koji nije sudjelovao u ostavinskom postupku ne veže pravomoćnost rješenja o nasljeđivanju koje glede opsega ostavine s obzirom na tog nasljednika ne veže ni nasljednike koji su sudjelovali u pravomoćno okončanome ostavinskom postupku.“

PRAVO**I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE**

16. Podnositeljica zahtjeva prigovara da joj je povrijeđeno pravo na pošteno suđenje jer nije imala pristup sudu glede svojega zahtjeva za izdvajanje njenog osobnog vlasništva iz bračne stečevine. Pozvala se na članak 6., stavak 1. Konvencije koji glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi....svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

17. Vlada je osporila tu tvrdnju.

A. Dopuštenost

18. Vlada tvrdi da podnositeljica zahtjeva nije iscrpila domaća pravna sredstva jer u ostavinskom postupku nije podnijela zahtjev da njen udio u bračnoj stečevini bude izdvojen iz ostavinske imovine.

19. Podnositeljica zahtjeva je osporila tu tvrdnju.

20. Sud smatra da su tvrdnje stranaka koje se odnose na iscrpljivanje domaćih pravnih sredstava blisko povezane s osnovanošću predmeta i Sud stoga nalazi potrebnim spojiti prigovor Vlade s osnovanošću prigovora podnositeljice zahtjeva koji se odnosi na to da ona nema pristup sudu.

21. Sud primjećuje da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. Nadalje primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

22. Podnositeljica zahtjeva tvrdi da prije nego što je K.D. pokrenuo građanski postupak nakon smrti njenoga muža, ona nije znala da on postoji. Tvrdi da rješenje o nasljeđivanju ne može biti obvezujuće u odnosu na zahtjeve koje je postavio K.D., budući on nije bio stranka u ostavinskom postupku. Stoga nije mogla znati da bi postojao bilo kakav razlog da traži izdvajanje svoga osobnoga udjela iz bračne stečevine.

23. Vlada tvrdi da je podnositeljica zahtjeva znala da K.D. postoji i da je trebala pretpostaviti da će on tražiti svoja nasljedna prava. Stoga je trebala već tijekom ostavinskog postupka zatražiti izdvajanje svoga udjela iz bračne stečevine. Budući da ona to nije učinila, više nema pravo postavljati takav zahtjev u građanskom postupku koji je pokrenuo K.D. Slijedi da je podnositeljica zahtjeva imala pristup sudu u odnosu na svoj zahtjev, ali da nije na pravilan način iskoristila svoje pravo pristupa.

24. Sud ponavlja kako je u članak 6. stavak 1. Konvencije ugrađeno "pravo na sud", a jedan vid toga prava je pravo na pristup, to jest pravo pokretanja postupka pred sudom u građanskim stvarima (vidi presudu u predmetu *Golder v. the United Kingdom* od 21. veljače 1975., Serija A br. 18., str. 13-18, stavci 28.-36. i *Dubinskaya v. Russia*, br. 4856/03, stavak 39., 13. srpnja 2006.). Međutim, ovo pravo nije apsolutno, već može podlijegati ograničenjima koja se podrazumijevaju, osobito kad se to tiče uvjeta dopuštenosti zahtjeva, budući daj ono po samoj svojoj naravi zahtijeva uređenje od strane države koja u tom pogledu uživa određenu slobodu procjene (vidi među mnogim drugim izvorima prava presudu u predmetu *Levages Prestations Services v. France*, od 23. listopada 1996., *Reports of Judgments and Decisions* 1996-V, str. 1543, stavak 40.; *Yagtzilar and Others v. Greece*, br. 41727/98, stavak 23., ECHR 2001-XII i *Truhli v. Croatia*, br. 45424/99, stavak 25., 28. lipnja 2001. uz daljnje reference).

25. Sud primjećuje da je tijekom građanskog postupka koji je pokrenula treća osoba protiv podnositeljice zahtjeva podnositeljica zahtjeva podnijela protutužbu tražeći da njen osobni dio bračne stečevine bude izuzet iz ostavinske imovine njenoga pokojnoga muža. Općinski sud u Zagrebu utvrdio je da je zahtjev podnositeljice zahtjeva nedopušten jer ga nije postavila u ostavinskom postupku pokrenutom nakon smrti svoga muža. Županijski sud u Zagrebu je, prihvativši isto obrazloženje, odbacio zahtjev podnositeljice zahtjeva, bez daljnega ispitivanja.

26. Sud nadalje primjećuje da je u ovome predmetu nesporno da su podnositeljica zahtjeva i njena kćer bile jedine stranke u ostavinskom postupku i da je novi nasljednik koji nije bio stranka u ostavinskom postupku podnio zahtjev protiv podnositeljice zahtjeva nakon što je odluka donesena u tom postupku postala pravomoćna.

27. Sud također primjećuje da je Vrhovni sud utvrdio da je revizija podnositeljice zahtjeva u odnosu na njen protutužbeni zahtjev nedopuštena *ratione valoris* i tako je odbio svoju funkciju koja treba osigurati da tumačenje mjerodavnog materijalnog i postupovnog prava od strane nižih sudova bude u skladu s njegovom sudskom praksom. Međutim, usprkos činjenici da su domaći sudovi, i to Vrhovni sud i Ustavni sud, koji imaju ovlasti nadzora, dozvolili da ta odluka ostane na snazi, Sud primjećuje da je očigledno da je tumačenje koje su potvrdili Općinski sud i Županijski sud u predmetu podnositeljice zahtjeva bilo suprotno sudskoj praksi Vrhovnoga suda (vidi stavak 15. ove presude).

28. Stav Vrhovnoga glede opsega obvezujućeg učinka odluka donesenih u ostavinskom postupku jasno pokazuje da su niži sudovi trebali ispitati sadržaj protutužbenog zahtjeva podnositeljice zahtjeva. Budući da to nije bilo tako, Sud nema izbora nego zaključiti da podnositeljica nije imala pravo pristupa u mjeri koju traži mjerodavno domaće pravo kako ga tumači Vrhovni sud u analognim situacijama.

29. U takvim okolnostima Sud odbija prigovor Vlade u odnosu na iscrpljivanje domaćih pravnih sredstava i nalazi da je došlo do povrede prava podnositeljice zahtjeva na pristup sudu iz članka 6., stavka 1. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 8. KONVENCIJE I ČLANKA 1. PROTOKOLA BR. 1.

30. Podnositeljica zahtjeva je prigovarala i da je povrijeđeno njeno pravo na vlasništvo i pravo na dom. Pozvala se na članak 8. Konvencije i na članak 1. Protokola br. 1. koji glase kako slijedi:

Članak 8.

"1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja.

2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprečavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih."

Članak 1. Protokola br. 1.

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni. „

31. Imajući u vidu svoja utvrđenja u odnosu na članak 6., stavak 1. Konvencije, Sud smatra da ne može nagađati je li ili nije podnositeljica zahtjeva imala opravdani zahtjev za izdvajanje svog osobnog dijela bračne stečevine. S tim u vezi Sud primjećuje da

podnositeljica zahtjeva sada ima priliku zatražiti ponavljanje postupka u skladu sa člankom 482(a) Zakona o parničnom postupku, što bi joj omogućilo novo ispitivanje njenoga zahtjeva. U takvim okolnostima Sud smatra da su ovi prigovori preuranjeni i da ih treba odbiti u skladu sa člankom 35., stavicima 3. i 4. Konvencije.

III. OSTALE NAVODNE POVREDE KONVENCIJE

32. Na kraju, podnositeljica zahtjeva je prigovorila na temelju članka 13. Konvencije da nije imala na raspolaganju nikakvo djelotvorno pravno sredstvo i također navela da je bilo povrijeđeno njeno pravo na jednakost pred zakonom.

33. U svjetlu sveg materijala koji posjeduje i u mjeri u kojoj su stvari kojima se prigovara u njegovoj nadležnosti, Sud smatra da ovaj dio zahtjeva ne otkriva naizgled nikakvu povredu Konvencije. Slijedi da je ovaj dio zahtjeva nedopušten na temelju članka 35., stavka 3. kao očigledno neosnovan i da ga treba odbiti na temelju članka 35., stavka 4. Konvencije.

IV. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

34. Članak 41. Konvencije predviđa

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

35. Podnositeljica zahtjeva nije postavila nikakav zahtjev za pravičnu naknadu ili za troškove i izdatke. Stoga Sud smatra da nije pozvan dosuditi joj bilo koji iznos s tog naslova.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *spaja s osnovanošću* Vladin prigovor glede iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava i odbija ga;
2. *proglašava* prigovor koji se odnosi na pravo na pristup sudu dopuštenim, a ostatak zahtjeva nedopuštenim;
3. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;
4. *presuđuje* da nije pozvan dosuditi pravičnu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 8. studenog 2007. godine u skladu s pravilom 77. stavicima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren NIELSEN

Christos ROZAKIS

Tajnik

Predsjednik